

AAD-001-001633

Seat No. _____

B. A. (Sem. VI) (CBCS) Examination

March / April – 2016

Sanskrit : Paper-XXI

(Sanskrit Bhasha Sahitya)

(New Course)

Faculty Code : 001

Subject Code : 001633

Time : $2\frac{1}{2}$ Hours]

[Total Marks : 70

સૂચન/Instruction :

દરેક પ્રશ્નનાં જવાબ મુખ્ય ઉત્તરવહીમાં જ લખવા.

Write answers of **all** questions in main answer sheet.

૧ નીચેના પ્રશ્નોમાં આપેલા ચાર વિકલ્પોમાંથી સાચો વિકલ્પ પસંદ કરી લખો : ૨૦

1 Choose the right answer from the given options : 20

(૧) બાણભટ્ટે મયૂરને કઈ વિદ્યાના નિષ્ણાત માન્યા છે ?

(A) જ્યોતિષવિદ્યા	(B) વાસ્તુવિદ્યા
(C) વિષવિદ્યા	(D) ધનુર્વિદ્યા

(1) In which discipline Mayur is considered as scholar by Banabhatta

(A) Jyotishvidha	(B) Vashtuvidha
(C) Vishvidha	(D) Dhanuvidha

(૨) મયૂર ક્યાંનાં નિવાસી હતા ?

(A) મગધ	(B) ઉજ્જૈયિની
(C) વારાણસી	(D) કનોજ (કાન્યકુબ્જ)

(2) In which part of India Mayur was belonged to ?

(A) Magadth	(B) Ujjani
(C) Varansinh	(D) Kanoj

- (૩) મયૂરને કોણે “કવિતા કામિનીનું કર્ણપૂર” કહ્યા છે ?
- (A) કાલિદાસ (B) જયદેવ
(C) ભાસ (D) શુદ્રક
- (3) Who has given an honour to Mayur as કવિતા કામિની કર્ણપૂર ?
- (A) Kalidas (B) Jaydev
(C) Bhas (D) Shudrak
- (૪) મયૂર કવિએ સૂર્યકિરણોની સરખામણી નીચેનામાંથી કોની સાથે કરી છે ?
- (A) વામન અવતાર (B) વરાહ અવતાર
(C) રામાવતાર (D) કૃષ્ણાવતાર
- (4) From among whom the sunrays are compared by Mayur ?
- (A) Vaman avtar (B) Varah avtar
(C) Ramavtar (D) Krishnaavtar
- (૫) મનનાં કોઈપણ મોટા મનોરથોને પૂર્ણ કરનાર સૂર્યકિરણો કોના જેવા છે ?
- (A) કલ્પવૃક્ષ
(B) વટવૃક્ષ
(C) આમ્રવૃક્ષ
(D) નારિકેલ વૃક્ષ
- (5) Compared by whom that the sunrays who satisfy the great desires of any body's mind ?
- (A) Kalpvruksh
(B) Vatvruksh
(C) Amravruksh
(D) Narikeal vruksh
- (૬) સૂર્યના રથનો સારથિ કોણ છે ?
- (A) વરુણ (B) અરુણ
(C) કુબેર (D) યમ
- (6) Who is called a charioteer of the chariot of the sun ?
- (A) Varun (B) Arun
(C) Kuber (D) Yum

- (૭) કવિ મયૂર સૂર્યના સારથિને કોની સાથે સરખાવે છે ?
- (A) નાયક સાથે
(B) વિદૂષક સાથે
(C) નાટિકાના સૂત્રધાર સાથે
(D) પ્રતિનાયક સાથે
- (7) To whom the charioteer of the sun is compared with by Mayur ?
- (A) Nayak Sathe
(B) Vidhushak Sathe
(C) Natikan Sutradhar Sathe
(D) Pratinayak Sathe
- (૮) સૂર્ય શિવની જેમ કેટલી મૂર્તિને ધારણ કરે છે ?
- (A) ત્રિમૂર્તિ (B) પંચમૂર્તિ
(C) ચતુર્મૂર્તિ (D) અષ્ટમૂર્તિ
- (8) Like Lord Shiva how many Idols contains the sun ?
- (A) Trimurti (B) Panchmurti
(C) Shadmurti (D) Ashtmurti
- (૯) સૂર્યરથનાં પૈડાના આરાની સ્તુતિ કોણ કરે છે ?
- (A) ઈન્દ્ર (B) ચંદ્રમા
(C) ચક્રધારી વિષ્ણુ (D) યક્ષો
- (9) Who praises the spokes of the wheels of chariot of the sun ?
- (A) Indra (B) Chandrama
(C) Chakradhari Vishnu (D) Yaksho
- (૧૦) સૂર્યરથનાં પૈડાની ધરીમાં રાખડી કોણ બાંધે છે ?
- (A) ઋષિઓ (B) દેવો
(C) દાનવો (D) સિદ્ધાંગનાઓ
- (10) Who tie the રક્ષાસૂત્ર in axle of the wheels of the chariot of the sun ?
- (A) Rushio (B) Devo
(C) Danavo (D) Siddhangnao

(૧૧) સૂર્યના પોષણ આપનાર સ્વરૂપને શું કહે છે ?

- (A) અર્યમા (B) પૂષા
(C) મિત્ર (D) ધાતા

(11) The form what we can give the name that nutrities the sun ?

- (A) Aryama (B) Pusha
(C) Mitra (D) Dhata

(૧૨) સૂર્યશતકના રચયિતા મયૂરની શૈલી કેવા પ્રકારની છે ?

- (A) ગૌડીય (B) વૈદર્ભી
(C) પાંચાલી (D) માગધી

(12) Which kind of the style of Mayur the author of સૂર્યશતક ?

- (A) Godiy (B) Vaidarbhi
(C) Panchali (D) Maghadhi

(૧૩) ‘અમલ અમ્બર’ બનાવી બધાનું મંગલ કરનાર સૂર્યને કવિએ કોની સાથે સરખાવ્યો છે ?

- (A) ચિત્રકાર (B) વણકર
(C) સૂવર્ણકાર (D) લોહકાર

(13) To whom the sun is compared by the poet that by welfare by creating અમલ અમ્બર ?

- (A) Chitrakar (B) Vankar
(C) Suvernakar (D) Lohkar

(૧૪) નીચેનામાંથી ‘આદિત્ય’ એવી સંજ્ઞાને કોણ સાર્થક કરે છે ?

- (A) સૂર્ય (B) ચંદ્ર
(C) પૃથ્વી (D) બૃહસ્પતિ

(14) Among the following existences who fulfills the term આદિત્ય ?

- (A) Surya (B) Chandra
(C) Pruthvi (D) Bruhashpati

(૧૫) સૂર્યરથના અશ્વો કયાં પાણી પીવે છે ?

- (A) સમુદ્રમાં (B) નદીમાં
(C) આકાશગંગામાં (D) સરોવરમાં

(15) Where the horses of sun drink the water ?

- (A) Samudrama (B) Nadima
(C) Aakashganga (D) Sarovarva

(૧૬) સૂર્ય કયાં પર્વત પરથી ઉદય પામે છે ?

- (A) હેમકૂટ (B) ત્રિકૂટ
(C) મલય (D) ઉદયગિરિ

(16) From which mountain the sun rises ?

- (A) Hemkut (B) Trikut
(C) Malay (D) Udaygiri

(૧૭) શંકરનું ત્રીજું નેત્ર કોને કહેવામાં આવ્યું છે ?

- (A) સૂર્ય (B) ચંદ્ર
(C) ધનદ (D) શુક્ર

(17) To Whom the third eye of the shive is being called ?

- (A) Surya (B) Chandra
(C) Dhanad (D) Sukra

(૧૮) “કૃત્તિવાસા”એ કોનું નામ છે ?

- (A) બ્રહ્મા (B) શિવ
(C) ઈન્દ્ર (D) વિષ્ણુ

(18) કૃત્તિવાસા: to whom this term is given ?

- (A) Brahma (B) Shiv
(C) Indra (D) Vishnu

(૧૯) સૂર્યના દિવ્યચક્ષુ દ્વારા પ્રગટ થતાં આધ્યાત્મિક તેજને માત્ર કોણ જાણી શકે છે ?

- (A) સંસારી (B) રોગી
(C) યોગી (D) માયાવી

(19) Who can only know manifesting the spiritual lights by derive eyes of the sun ?

- (A) Sansari (B) Rogi
(C) Yogi (D) Mayavi

(૨૦) સૂર્યનાં સારથિ કોનાં અગ્રજ છે ?

- (A) સર્પ (B) યક્ષનાં
(C) ગંધર્વનાં (D) ગરુડનાં

(20) Who is an elder that is the charioteer of the sun ?

- (A) Sarp (B) Yksh
(C) Gandhrva (D) Garuda

- ૨ મયૂરભટ્ટની કાવ્યશૈલી પર વિસ્તૃત નોંધ લખો. ૧૦
- 2 Write a detail note on poetic style of મયૂરભટ્ટ. 10

અથવા/OR

- ૨ સૂર્યસ્ય અશ્વાઃ । 10
- ૩ મયૂરે સૂર્યશતકમાં કરેલ સૂર્યનું વર્ણન તમારા શબ્દોમાં વર્ણવો. ૧૦
- 3 Describe in your words the description of sun by મયૂર in સૂર્યશતકમ્. 10

અથવા/OR

- ૩ નીચેનામાંથી કોઈપણ બે પર ટૂંકનોંધ લખો : ૧૦
- 3 Write short notes on any **two** of the following : 10
- (૧) સૂર્યકિરણાઃ ।
- (૨) સૂર્યરથઃ ।
- (૩) સૂર્યસ્ય સારથિ અરુણઃ ।
- (૪) મયૂર પ્રણીત કાવ્યકૃતયઃ ।

- ૪ (અ) નીચેનામાંથી કોઈપણ એક સંસ્કૃત ગદ્યખંડનો અનુવાદ કરો : ૮
- 4 (A) Translate any **one** of the following Passages into Gujarati : 8

(૧) સંદેશવાહકઃ અસ્માકં સહાયકઃ સમાજસેવકશ્ચ અસ્તિ । સર્વૈરપિ તસ્ય પ્રતીક્ષા ક્રિયતે । ગણવેશં ધૃત્વા વિચરતિ । સ દ્વિચક્રિકયા પ્રાતઃ કાલે પત્રકાર્યાલયં ગચ્છતિ । પત્રકાર્યાલયે આગતાનિ પત્રાણિ વર્ગીકરોતિ । સ્વવિભાગીયં પત્રાણિ રથ્યાનુસારેણ કૃત્વા પત્રાણિ ધૃત્વા ગચ્છતિ । પત્રાઙ્કિતં નામ ગૃહક્રમં ચ પઠિત્વા વિતરતિ ।

(૨) કસ્યચિદ્ રાજ્ઞો નિત્યં વાનરોઽતિભક્તિ પરોઽન્ગસેવકોઽન્તઃ પૂરેડતિવિશ્વાસ
સ્થાનમભૂત । એકદા રાજ્ઞો નિદ્રાં ગતસ્ય વાનરે વ્યજનં નીત્વા વાયું વિદધતિ
રાજ્ઞો વક્ષઃસ્થલોપરિ મક્ષિકોપવિષ્ટા । વ્યજનેન મુહુર્મુહુર્નિષિધ્યમાનાપિ પુનઃપુન
સ્તત્રૈવોપવિશતિ । તતસ્તેન સ્વભાવ ચપલેન મુર્ખેણ વાનરેણ ક્રુધ્ધેન સતા
તીક્ષ્ણં ખડ્ગમાદાય તસ્યા ઉપરિ પ્રહારો વિહિતઃ । તતો મક્ષિકોઢ્ઢીય ગતા
પરં તેન શિતધારેણાસિના રાજ્ઞો વક્ષો દ્વિધા જાતં રાજા મૃતશ્ચ ।
તસ્માદ્વિરાયુરિચ્છતા નૃપેણ મૂર્ખોઽનુચરો ન રક્ષણીયઃ ।

- ૪ (બ) નીચેનામાંથી કોઈપણ એક ગુજરાતી ગદ્યખંડનો સંસ્કૃતમાં અનુવાદ કરો : ૮
- 4 (B) Translate any **one** of the following Passage into Sanskrit : 8

(૧) ભારત મારો દેશ છે. બધા ભારતીયો મારા ભાઈ બહેન છે. હું મારા દેશને
ચાહું છું. તેના સમૃદ્ધ તથા વૈવિધ્યપૂર્ણ સંસ્કારનો હું ગર્વ અનુભવું છું. હું
સર્વદા તેને અનુસરવા પ્રયત્નશીલ બનીશ. હું મારા માતાપિતા, શિક્ષકો
અને પૂજનીયો તરફ આદર્શ પ્રદર્શિત કરીશ. હું મારા દેશને નિષ્ઠાપૂર્વક
ચાહું છું. તેના કલ્યાણને મારું લક્ષ્ય બનાવીશ.

(1) India is my country. All Indians are my brothers and
sisters. I love my country and I am proud of its rich
and varied heritage. I shall always strive to be worthy
of it. I shall respect my parents, teachers and all my
elders and treat very one with courtesy. I pledge my
devotion to my country and its people. My happiness
lies in their well being and prosperity.

(૨) અનુભવ શ્રેષ્ઠ શિક્ષક છે. અનુભવ દરેક વસ્તુ શીખવતો નથી. તે ઇતિહાસ, ભૂગોળ કે રસાયણ શાસ્ત્ર શીખવતો નથી. તે જે શીખવે છે તે છે ‘જીવન જીવવાની કળા’. આ વિષય અનુભવ જેટલી સારી રીતે બીજું કોઈ શીખવી શકતું નથી. અનુભવ એ કડક શિક્ષક છે. અને તે બહુ આકરી ફી વસુલ કરે છે. તે ભૂલોની બહુ કઠોર શિક્ષા કરે છે. પરંતુ તે પોતાના પાઠ સંપૂર્ણપણે શીખવે છે.

(2) Experience is the best teacher. It doesn't teach everything. It doesn't teach history, geography or chemistry. What it teaches is the art of living. Nothing else can teach this subject as good as experience does. Experience is a strict teacher and it charges very high fees. It punishes severely for mistake but it teaches its lessons thoroughly.

૫ નીચેનામાંથી કોઈપણ એક પર સંસ્કૃતમાં નિબંધ લખો : ૧૪

5 Write an essay in Sanskrit on any **one** of the following : 14

- (૧) મમ પ્રિયંપુસ્તકમ્ ।
- (૨) કાલિદાસઃ ।
- (૩) કાવ્યપ્રયોજનવિમર્શઃ ।
- (૪) રાષ્ટ્રભાષા સંસ્કૃતમ્ ।